

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Ville Vesanen

OHJEKIRJA JUPITER-SÄÄTIÖN LAHJOITUSVASTAANOTTOON

Tekniikan yksikkö
2015

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Ville Vesanen
Opinnäytetyön nimi	Ohjekirja Jupiter-säätiön lahjoitusvastaanottoon
Vuosi	2015
Kieli	suomi
Sivumäärä	41 + 4 liitettä
Ohjaaja	Riitta Niemelä

Jupiter-säätiölle tekemässäni opinnäytetyössä tarkoituksena on muodostaa kirjallinen standardi tuotteiden kunto ja materiaali huomioon ottaen siitä, mitä otetaan vastaan lahjoitustavaran vastaanottoon sekä mitä huoltotoimenpiteitä huonokuntoisille tuotteille tehdään. Tällä hetkellä tämänlaista laajempaa kirjallista ohjetta ei ole olemassa.

Tarvittavat tiedot on hankittu perehtymällä työskentelyyn lahjoitustavaravastaanoton puolella ja kirjaamalla ylös tuotteissa selvinneitä vaurioita sekä niiden korjaamiseksi tehtävät huoltotoimenpiteet. Työn teoriaosuudessa esitellään kierrätyksen syitä, keinoja ja tavoitteita sekä tarkastellaan Ympäristöministeriön julkaisemaa jätehuollon suunnitelmaa *Kohti kierrätysyhteiskuntaa: Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2016*.

Tästä ohjekirjasta on toivottavasti hyötyä kierrätysmyymälän uusille työntekijöille heidän harkitessaan, mitä tavaraa voidaan tai kannattaa ottaa vastaan. Myös lahjoittavat asiakkaat saavat paremman käsityksen vaadittavasta laatutasosta. Työtä tehdessä selvisi, että mikäli myyntilaatu halutaan pitää korkeana, myös vastaanotettavan tavaran laatu pitää olla korkea, jotta työvoimakustannukset eivät syö toiminnan kannattavuutta. Paljon tavaraa voitaisiin siis saada käyttöön ja kiertoon sen sijaan, että ne menisivät hävitettäväksi, mikäli kunnostaminen ei tulisi niin kalliiksi työvoimakustannusten takia, sekä myytävien tuotteiden laatuvaatimukset eivät olisi niin korkeita. Toisaalta on myös hyvä, että myytävien tavaroiden laatu on korkea, koska se antaa hyvän vaihtoehdon uutena ostamiselle.

Avainsanat	Jupiter, lahjoitusvastaanotto, kierrätys, laatu, tuotehuolto, uusi työntekijä

ABSTRACT

Author	Ville Vesanen
Title	Guidebook for Donation Reception at Jupiter Foundation
Year	2015
Language	Finnish
Pages	41 + 4 Appendices
Name of Supervisor	Riitta Niemelä

This thesis was commissioned by the Jupiter foundation. The purpose of this thesis was to create a written standard policy about what kind of items can be donated to Jupiter and in what condition the donated items should be. Furthermore, this thesis will examine what kind of reparation and maintenance measures can be used to make items in poor shape vendible. At this moment this type of a thorough written guideline does not exist.

The data for this thesis was acquired by observing working at the reception and writing down the damages and reparation measures of donated items. The theory section of this thesis discusses the reasons, methods and goals of recycling. Also the national design of waste management published by the Ministry of the Environment is discussed.

This guidebook will hopefully benefit new employees at Jupiter's recycling store in terms of considering which donations can be taken in. Also the donating customers get a clearer idea of the required quality. The results of this thesis show that the quality of the donated items must be high so that the costs of workforce do not reduce the profitability. In other words, many items could be reused instead of becoming waste, if the repairing would not cost so much and if the quality standards were not so high. On the other hand, it is good that the quality of the sold items is high, because it gives a good alternative for buying new things.

Keywords	Jupiter, donation reception, recycling, quality, product service, new employee

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	9
1.1	Jupiter-säätiö.....	9
1.2	Työn tarkoitus ja rajaus.....	10
1.3	Työn rakenne	12
2	KIERRÄTYKSEN TEORIAA.....	13
2.1	Miksi kierrätämme?	13
2.2	Miten kierrätämme?	14
2.3	Kierrättäminen käytännössä.....	14
2.4	Kohti kierrätysyhteiskuntaa	15
3	LAHJOITUSVASTAANOTOSTA YLEISESTI.....	17
4	TUOTERYHMIÄ JA NIISSÄ ESIINTYVIÄ VIKOJA	21
4.1	Huonekalut.....	21
4.1.1	Puupinnan vauriot	22
4.1.2	Verhoilun viat.....	23
4.1.3	Vialliset tai puuttuvat osat.....	24
4.1.4	Lastulevyssä olevat vauriot.....	25
4.1.5	Metallissa olevat vauriot	25
4.2	Taide-esineet.....	26
4.2.1	Lohkeamat, säröt ja haalistumat.....	26
4.2.2	Taulujen, peilien ja kellojen viat.....	27
4.2.3	Kirjojen vauriot	27
4.3	Harrastusvälineet, lelut ja lastentarvikkeet	28
4.3.1	Urheiluvälineet	29
4.3.2	Peleistä puuttuu tai on hajalla osia.....	30
4.3.3	Lelut ja lastentarvikkeet	30
4.4	Vaatteet, asusteet, matot sekä muut tekstiilit.....	31
5	TUOTEHUOLTOTOIMENPITEITÄ.....	32
5.1	Yleistä tuotehuoltoa	32

5.2	Kankaiden vesi-imurilla pesu	32
5.3	Osien vaihto ja liimaaminen	33
5.4	Nukanpoisto	34
5.5	Verhoilu	35
5.6	Maalaaminen ja lakkaaminen sekä pinnan hiominen	35
6	TUOTEHUOLLON KUSTANNUKSIA JA VUODEN 2014 MYYNTITILASTOJA.....	36
6.1	Kangastöihin kuluva aika ja kustannusarviot	36
6.2	Vuoden 2014 myyntitilastoja.....	37
7	POHDINTOJA	39
	LÄHTEET.....	40
	LIITTEET	

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1.	Vastaanottokirja.	s. 18
Kuvio 2.	Huonekalujen hintalappuarkisto.	s. 19
Kuvio 3.	Hinnoittelukone.	s. 20
Kuvio 4.	Maalipinta vähäisesti vaurioitunut.	s. 22
Kuvio 5.	Projekti-tuotteena myytävä vioittunut 20-luvun kirjoituspöytä.	s. 22
Kuvio 6.	TV-taso, jossa hajonnut lastulevyn pala liimattu.	s. 25
Kuvio 7.	Kuppiin tullut lohkeama (vasemmalla) ja kupissa hankausjälkiä (oikealla).	s. 26
Kuvio 8.	Kirja, jota ei myydä, koska selkämys on hajonnut.	s. 28
Kuvio 9.	Kypärä, joka on naarmuuntunut eikä oteta vastaan.	s. 29
Kuvio 10.	Vesi-imuri.	s. 33
Kuvio 11.	Tuote ennen vesi-imurilla puhdistusta (vasemmalla) ja puhdistuksen jälkeen (oikealla).	s. 33
Kuvio 12.	Hajonnut liimattu sohvanjalka puristuksessa ja kuivumassa.	s. 34
Kuvio 13.	Nukanpoistolaite.	s. 34
Taulukko 1.	Kangastuotteiden huoltotoimenpiteiden kustannukset.	s. 37
Taulukko 2.	Vuoden 2014 myyntimäärät ja keskimääräiset hinnat.	s. 38

LIITELUETTELO**LIITE 1.** Vikalista**LIITE 2.** Kartta Jupiterin alueesta**LIITE 3.** Ote käsikirjasta (Mattokeisari)**LIITE 4.** Kuvia tuotehuollosta

KÄYTETYT TERMIT JA LYHENTEET

Yhdyskuntajäte	Jäte, jota syntyy kotitalouksissa.
Tuotehuolto	Tuotteen laittaminen myyntikuntoon.
Ser	Sähkö- ja elektroniikkaromu.
Jätejäte	Aine tai esine, joka voidaan erillisenä tunnistaa ja tarpeen mukaan ottaa erilleen jätteestä.
Tuottajavastuu	Tuotteen valmistajalla tai maahantuojalla on vastuu kustantaa tuotteen jätehuolto sen poistuttua käytöstä.
Projekti-tuote	Tuote, joka myydään vaurioituneena ja kunnostus on asiakkaan vastuulla.

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä käsitellään Jupiter-säätiön kierrätysmyymälän lahjoitusvastaanottoa ja tuotehuoltoa. Tässä kappaleessa esitellään ensiksi työn toimeksiantaja ja sen jälkeen kerrotaan tarkemmin työn aiheesta, tavoitteista, rajauksesta ja rakenteesta.

1.1 Jupiter-säätiö

Vuonna 2001 perustettu Jupiter-säätiö toimii Vaasassa, ja sillä on useita perustajia, kuten Vaasan kaupunki ja Mustasaaren kunta /1/. Säätiön tarkoitus on ”työllistää nuoria, pitkäaikaistyöttömiä ja muita vaikeasti työllistyviä, järjestää työtoimintaa vajaatyökykyisten henkilöiden kuntouttamiseksi sekä järjestää ja kehittää muuta tähän liittyvää toimintaa. Työn lisäksi tarjotaan kuntoutusta, koulutusta ja muita elämänhallintaa ja työllistymistä tukevia palveluja.” /2/. Näin ollen säätiö tukee kierrättämisen ohella myös toiminta-alueensa hyvinvointia tarjoamalla työpaikkoja.

Säätiö tuottaa monenlaisia palveluita, joita se myy rahoittaakseen toimintaansa. Tärkeimpänä toiminnan osa-alueena opinnäytetyön kannalta mainittakoon Jupiter-säätiön kierrätysmyymälä ja sen yhteydessä sijaitseva lahjoitustavaran vastaanotto.

Lahjoitusvastaanotossa otetaan vastaan asiakkaiden lahjoittamia tavaroita ja kohtuullisissa määrin myös huolletaan tai kunnostetaan niitä. Lahjoitetut tavarat myydään myymälässä ja mahdollisesti korjattuina, ja näin edistetään kierrätystä. Jupiter tarjoaa asiakkailleen myös kuljetuspalvelun, mikä tekee ostamisen ja lahjoittamisen asiakkaalle helpommaksi. Lahjoitustavaranoudot ovat kaupunkialueella maksuttomia, mutta sähkölaitteiden noudosta otetaan pieni maksu. /3/

Myymälän lisäksi Jupiter-säätiöllä on kahdeksan erillistä yksikköä, joista osa tekee uusiotuotteita myymälässä myytäväksi sekä tilaustöitä /4/. Nämä yksiköt korjaavat tuotteita myyntiin sekä tekevät tilaustöitä suoraan asiakkaille /5/.

Kyseessä voi olla sekä uusi tavara, että vanhan tavaran kunnostus. Tilaustöinä kunnostettavat tuotteet voivat olla lähes missä kunnossa tahansa, tosin eräissä tapauksissa materiaalin haasteellisuus tai tiedon tai taidon puute voi aiheuttaa sen, että vain työvalmentaja osaisi tehdä työn. Hänellä voi kuitenkin olla jonossa paljon töitä, joten tilaustyötä ei ehkä voida ottaa vastaan, etteivät jonot kasvaisi liikaa, tai jos valmentautujat eivät voi tehdä työtä sillä hetkellä. Vaikka työ ei vaatisikaan työvalmentajan panosta, uusia tilauksia ei välttämättä oteta enää vastaan, jos tilauksia on paljon työjonossa. /6/

Jupiter pyrkii pitämään myymiensä tuotteiden laadun korkeana, mikä näkyy esimerkiksi siinä, että se myöntää kalleimmille, eli yli 50 euroa maksaville elektroniikkatuotteille takuun, jonka kesto on kolme kuukautta /6/. Myös halvemmille tuotteille voidaan myöntää takuu, mikäli Jupiterilla on useita samoja tuotteita, joita voidaan tarvittaessa käyttää varaosina.

Korkean laadun tavoittelu sekä korkeat työkustannukset toisaalta nostavat vastaanotettavan tavaran laatukriteereitä, minkä vuoksi paljon materiaalia joutuu kierrätyksen sijasta hävikkiin. Toisaalta korkea laatu kuitenkin edistää myyntiä ja näin ollen lisää myös kierrätystä, ”sillä laadun paranemisen myötä ennakkoluulot vähenevät ja tuotteiden imago paranee” /7, 46/. Mikäli myytävä kierrätystavara on hyväkuntoista, asiakkaiden käsitys käytetyn tavaran laadusta siis paranee, mikä todennäköisesti näkyy lisääntyneenä myyntinä.

1.2 Työn tarkoitus ja rajaus

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on luoda selkeä kirjallinen opas lahjoitettavan tavaran laatuvaatimuksista Jupiterin kierrätysmyymälän lahjoitusvastaanottoon, sekä kuvata mitä tuotehuollossa tapahtuu. Oppaan tarkoitus on siis edistää kierrätystä ja vähentää jätteeksi joutuvan käyttökelpoisen materiaalin määrää ja näin toteuttaa osaltaan valtakunnallista jätestrategiaa *Kohti kierrätisyhteiskuntaa* (ks. kappale 2.4) uudelleen käyttämällä ja pidentämällä tuotteen käyttöikää /7/.

Oppaalle on kysyntää kierrätysmyymälässä, sillä tällä hetkellä työntekijöillä ei ole käytössään selkeää opasta lahjoitustavaran käsittelystä. Työntekijöiden

perehdyttämistä varten on tosin laadittu opastuskansio. Tässä perehdytysoppaassa käsitellään vastaanottoa jonkin verran, mutta ohjeistus noudattelee Jupiterin virallista linjaa, jonka mukaan vain ehjää, puhdasta ja käyttökelpoista tavaraa otetaan vastaan /3/. Oppaassa ei siis huomioida lainkaan tästä linjasta tehtäviä poikkeuksia. Sen vuoksi on hyvä saada työntekijöiden käyttöön kirjallinen selvitys siitä, missä tapauksissa poikkeuksia voidaan tehdä. Opinnäytetyössäni en käsittele sähkö- ja elektroniikkavastaanottoa, koska siellä vastaanotetun tavarann kunnolla ei ole merkitystä /8/.

Selkeää linjausta vastaanotettavan tavarann vaadittavasta kunnosta on haastavaa tehdä, koska asiaan vaikuttaa niin moni tekijä. Oikeastaan pitäisikin määrittää vaadittavan kunnan ja arvon välinen raja ottaen huomioon myös menekki. Kuten edellä todettiin, Jupiterin virallinen linja on tällä hetkellä se, että vain puhdas ja ehjä tavara otetaan vastaan /3/. Tästä kuitenkin pitäisi pystyä tekemään poikkeuksia arvokkaampien ja laadukkaampien tavaroiden kohdalla, vaikka ne olisivatkin huonokuntoisia. Vastaavasti poikkeuksia olisi hyvä voida tehdä sellaisten tuotteiden suhteen, jotka ovat puhtaita ja ehjiä, mutta eivät kuitenkaan mene kaupaksi edes ilmaiseksi. Tällaisia poikkeuksia etenkin uusien työntekijöiden on vaikea tehdä. Vastaanottopäätöksen helpottamiseksi tässä työssä esitellään myös korjaustöiden suuntaa antava kustannusarvio ja vuoden 2014 myyntitilastoja (ks. kappale 6.2). Tämä helpottaa harkittaessa, onko tuote korjauksen tai edes vastaanottamisen arvoinen, eli arvioimaan, ettei tuotteen korjauskustannus ylitä sen arvoa.

On hyvä, että linjaus tulee nyt tehtyä kirjalliseen muotoon, sillä uusille työntekijöille tulee alussa paljon opittavaa tietoa, etenkin suullisessa muodossa. On siis hyvä, että on kirjallinen lähde, josta työntekijä voi tarkistaa, mikä on käytäntö. Liitteenä (LIITE1) löytyy myös tiivistetty versio tuotteiden vikalistasta, jota voidaan pitää vaikka vastaanottopisteen seinällä tai laittaa Jupiterin Internet-sivuille asiakkaita varten. Uskoisin, että ohjekirjalle on kysyntää, sillä valmennusjaksot ovat usein lyhyitä ja tekijät vaihtuvat usein.

Tiivistettynä voidaan todeta, että ohjekirja on hyvä tehdä selkeämmän vastaanottolinjan luomiseksi. Mahdollisimman yhtenäinen vastaanottokäytäntö voi myös luoda lahjoittaviin asiakkaisiin varmuutta, kun he tietävät, mitä tuotteita voidaan ottaa vastaan. Tämä markkinoi osaltaan Jupiterin kierrätystoimintaa.

1.3 Työn rakenne

Työ jakautuu seitsemään kappaleeseen. Johdannon jälkeen käsitellään kierrätyksen teoriaa, minkä jälkeen esitellään lahjoitusvastaanoton toimintaa tarkemmin. Teoriaosuuden jälkeen alkaa käytännön osuus, jossa perehdytään siihen, mitä ja missä kunnossa olevia tuotteita Jupiter ottaa vastaan. Tämän jälkeen esitellään korjaus- ja huoltotoimenpiteitä ja niiden kustannuksia sekä vuoden 2014 myyntitietoja. Työn lopussa on listattu käytetyt lähteet.

Työn liitteinä esitellään lahjoitustavaroiden tiivistetty vikalista, kartta Jupiterin alueesta, katkelma Jupiterin perehdytyskansioista sekä kuvia tuotehuollosta. Työn alusta löytyy määritelmät työssä käytetyille keskeisille käsitteille. Työ sisältää kuvia, joilla havainnollistetaan vastaanotettavan tavaran laatuvaatimuksia sekä huoltotöitä.

2 KIERRÄTYKSEN TEORIAA

Tässä kappaleessa esitellään kierrättämisen teoriaa. Aluksi tarkastellaan sitä, miksi kierrättäminen on tärkeää, mitä haittaa on kierrättämisen laiminlyönnistä ja mikä ajaa meidät kierrättämään. Sitten keskitytään siihen, mikä on kierrättämisen tarkoitus. Tämän jälkeen tarkastellaan sitä, kuinka kierrätys tapahtuu käytännössä Vaasan alueella, ja mikä on Jupiterin osuus siihen. Lopuksi tutustutaan valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan *Kohti kierrätysyhteiskuntaa*.

2.1 Miksi kierrätämme?

Tänä päivänä maapallolla elävät ihmiset muodostavat noin 10 % siitä määrästä, mitä on koskaan elänyt maan päällä. Parisataa vuotta sitten ihmisiä eli kuusi kertaa vähemmän kuin nykyään. /9/. Tämä tarkoittaa myös sitä, että nykyään luonnonvarojakin käytetään enemmän, kuin aikaisemmin on käytetty. Suuri osa nykyään käytettävistä luonnonvaroista on uusiutumattomia ja niitä on maapallolla vain rajallinen määrä, eli rajallista määrää hyödykkeitä käyttää kasvava määrä kuluttajia.

Ennen 1700-lukua ihminen käytti pääasiassa vain uusiutuvia luonnonvaroja, kuten puuta, ja ihmiset elättivät itsensä omalla työenergialla tai työenergialla hankitulla uusiutuvalla energialla. 1800-luvulla ja sen jälkeen uusiutumattomat energianlähteet, pääasiassa fossiiliset polttoaineet, aluksi kivihiili, myöhemmin öljy, ovat korvanneet ja ulkoistaneet elämiseen käytettävän ihmisen oman työenergian. Ihminen on siis tuonut elämän kiertokulkuun ulkopuolista niinsanottua helppoa energiaa ja rakentanut yhteiskuntansa tämän kuluvan ja uusiutumattoman mutta helpon ja ns. ilmaisen energian varaan. Näin ollen myös energian kunnioitus on vähentynyt. /10/. Tästä on esimerkkinä se, että litrassa bensiiniä on 9 kWh energiaa, eli 1,5 euron litrahinnalla saa eurolla noin 1430 kaloria energiaa, mikä on saman verran kuin ihminen kuluttaa neljän tunnin pyöräilyllä /11; 12/.

Ihminen elää siis nykyään velaksi ja velan joutuu maksamaan luonto ja sen jälkeen tuleva sukupolvi. Maapallo on rajallinen ja sillä on rajalliset luonnonvarat.

60-luvulla havahduttiin siihen, että jatkuva ihmismäärän kasvu sekä luonnonvarojen rajallisuus tulee johtamaan siihen, että luonnonvarat loppuvat ja ne muuttuvat hyödyttömiksi materiaalikasoiksi eli jätteiksi, ja jopa luontoa pilaaviksi saasteiksi. Jotain täytyi siis tehdä. Useisiin ympäristöongelmiin onkin saatu muutosta. Tästä esimerkkinä voidaan mainita happosateiden loppuminen Euroopassa /13/.

2.2 Miten kierrätämme?

Kierrätyksellä pyritään pitämään luonnonvarat mahdollisimman kauan hyötykäytössä ja estämään niitä muuttumasta jätekasoiksi tai saasteiksi. Tämä on tarpeen sen vuoksi, että jätteen määrä kasvaa jatkuvasti ja luonnonvarat loppuvat /14/. Esimerkiksi yhdyskuntajätteen määrä on viisinkertaistunut 30 vuodessa, 1960-luvulta 1990-luvulle tultaessa /7, 49/.

Kierrätyksessä tuotteen materiaali yritetään pitää mahdollisimman kauan alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan ja vasta tämän jälkeen käyttää tuote tai sen osa varaosina tai jossakin muussa käytössä. Mikäli tämä ei ole mahdollista, pyritään käyttämään tuotteen materiaali uusiomateriaalina tai energiana, ja lopullisena keinona on materiaalin loppusijoitus. /7/

Tämän työn ja Jupiterin toiminnan kannalta näkyvin kierrätyksen vaihe on se, jossa tuote pyritään pitämään mahdollisimman kauan alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan, jos ei sellaisenaan, niin tarvittaessa korjaten ja myyden toiselle hyödytön tuote jollekin, jolla on sille tarvetta. Toiminnassaan Jupiter toteuttaa jonkin verran myös sitä toissijaista kierrätyksen muotoa, jossa tuote tai jokin sen osa käytetään tai myydään toisenlaisena tuotteena. Tämä tulee näkymään etenkin Jupiterissa kesällä 2015 käynnistyvässä hankkeessa *Tuunaamo – kiinni työhön*. Tuunaamo-hanke toteutetaan kädentaidot-yksikön yhteydessä, ja sen tarkoituksena on tehdä kierrätysmateriaaleista uusiotuotteita.

2.3 Kierrättäminen käytännössä

Vuonna 2005 massan mukaan suurimpia jätteen tuottajia Suomessa olivat kaivosteollisuus ja rakennusteollisuus. Molempien osuus oli noin 33 % ja jätteet

olivat enimmäkseen loppusijoitukseen menevää kivimateriaalia sekä jätemaata. Kokonaisuudessaan jätettä syntyi vuonna 2005 lähes 66 miljoona tonnia. /7, 30–31/

Yhdyskuntajätteen osuus vuoden 2005 kokonaisjättemäärästä oli 2,48 miljoonaa tonnia /7/. Kotitalouksissa kierrättäminen on asukkaan vastuulla. Vaikka kotitalouksissa syntyvän jätteen määrä on edelleen suuri, jätteiden kierrättäminen on Tilastokeskuksen mukaan lisääntynyt selvästi viime vuosina /15/. Syynä tähän ovat esimerkiksi paremmat kierrätysmahdollisuudet ja informoinnin lisääminen.

Joitakin tuotteita koskee tuottajavastuu, jolla tarkoitetaan sitä, että tuotteen valmistajalla on vastuu järjestää jätteen keräys, kierrätys ja hävitys. Tällaisia jättejakeita ovat renkaat, keräyspaperi, ajoneuvot, paristot ja akut, sähkö- ja elektroniikkalaitteet sekä osittain pakkausjätteet. /16/. Tuottajavastuun on kaavailtu tulevaisuudessa laajenevan koskemaan myös huonekaluja sekä vaatteita. Toteutuessaan tämä muuttaisi ratkaisevasti huonekalujen ja vaatteiden kierrätystä, ja esimerkiksi Jupiterin kaltaisten kierrätysmyymälöiden toimintaa. /17/

Suomessa toimii useita jätehuoltoyhtiöitä, joiden vastuulla on kaikki sellainen jätteiden käsittely, jota muut eivät tee. Vaasan alueella tässä tehtävässä toimii Ab Stormossen Oy /18/. Jäteyhtiöiden ja kierrättämisen kannalta on sitä parempi, mitä enemmän eri materiaalit ovat eroteltuina. Jäteyhtiöitä siis helpottaa se, että jätteet on lajiteltu mahdollisimman tarkasti. Stormossen kerää ja hyödyntää polttoenergiana puun ja poltettavan jätteen. Betoni ja tiili hyödynnetään maanrakennuksessa ja kaatopaikkajätejake sijoitetaan kaatopaikalle. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat metalli, lasi, pahvi ja paperi hyödynnetään puhtaasti materiaalina uusiokäytössä. Myös ser-tavara kuuluu tuottajavastuun piiriin. Vaaralliset jätteet kerätään talteen ja käsitellään muualla. /19/

2.4 Kohti kierrätysyhteiskuntaa

Ympäristöministeriö julkaisi vuonna 2008 jätehuollon suunnitelman *Kohti kierrätysyhteiskuntaa: Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2016*. Suunnitelman tavoitteena on mm. yhdyskuntajätteen ja kaatopaikalle päätyvän

jätteen määrän laskeminen vuoteen 2016 mennessä /7, 4/. Pyrkimyksenä on, että silloin ”yhdyskuntajätteistä kierrätetään materiaalina 50 % ja hyödynnetään energiana 30 %. Loppusijoitettavaksi kaatopaikoille päätyisi enintään 20 % yhdyskuntajätteistä.” /7, 9/

Jätesuunnitelman tavoitteeseen pyritään eri keinoilla. Ensimmäkin tuotteiden materiaalitehokkuutta parannetaan. Tämä toteutuu esimerkiksi Jupiterin toiminnassa. Tämän lisäksi kierrätystä tehostetaan ja ongelmajätteiden lajitteluun kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Suunnitelmassa esitellään myös keinoja jätehuollon terveys- ja ympäristöhaittojen vähentämiseen. Myös jätehuollon organisointiin ja jätealan osaamiseen panostetaan. Lopuksi tarkastellaan jätteiden kansainvälisiä siirtoja ja kansainvälisen lainsäädännön yhtenäistämistä. /7, 7–9/

3 LAHJOITUSVASTAANOTOSTA YLEISESTI

Tämä työ keskittyy Jupiterin lahjoitusvastaanottoon. Tässä kappaleessa esitellään vastaanoton toimintaa yleisesti.

Varsinainen lahjoitustavaran vastaanotto sijaitsee erikseen kierrätysmyymälän läheisyydessä (ks. liite 2), mutta tavaraa voidaan ottaa vastaan myös myymälän tiskillä. Työntekijöillä on joka aamu palaveri, jossa päätetään myymälän senhetkisen tilan ja myynnissä olevan tavaran perusteella, mitä tuotteita voidaan päivän aikana ottaa vastaan. Jos tiettyjä tuotteita, esimerkiksi sänkyjä, ei sillä hetkellä ole myynnissä, voidaan siis päättää, että päivän aikana mahdollisesti tuotavia sänkyjä otetaan vastaan normaalia väljemmin kriteerein. Vastaavasti jos jotakin tuotetta on myynnissä ja varastossa useita kappaleita, voidaan päättää, että ainoastaan poikkeuksellisen arvokas tuote otetaan vastaan. Varastointitilaa myymälällä ei juurikaan ole, joten kaikkea ei voida ottaa vastaan. Aamu palaverissa vastaanotettavien tuotteiden valikoiminen jää pois kesällä 2015 tulevassa uudistuksessa.

Tilan ja myytävyyden lisäksi on huomioitava se, mikä tuotteen laatu on ja onko tuote kunnostettavissa. Tässä työssä tarkastellaan vastaanottopäätöstä nimenomaan näiden kahden vähemmän muuttumattoman kriteerin, eli laadun ja kunnostettavuuden, osalta.

Ser-tavara, eli kaikki tuotteet, joissa on johto tai elektroniikkaa sekä ongelmajätteet, menevät Ekocenter-yksikölle. Ekocenter toimii Jupiterin myymälän pihapiirissä ja on yksi Jupiterin yhdeksästä työ-yksiköstä /4/. Se vastaa kaikenkuntoisten sähkö- ja elektroniikkalaitteiden vastaanotosta, mahdollisesta korjauksesta ja hinnoittelusta. Myyntikelpoisten elektroniikkatuotteiden myynti tapahtuu normaalisti myymälässä. /8/

On hyvä muistaa, että Jupiter ei ota vastaan mitä tahansa tavaroita, vaikka ne olisivat moitteettomassa kunnossa. Esimerkiksi hengellistä, alkoholiin liittyvää tai pornografista materiaalia ei oteta vastaan. Myöskään elintarvikkeita, hajuvesiä tai pesuaineita ei oteta myyntiin.

Kun lahjoittaja lahjoittaa tavaraa vastaanottoon, merkitään tiedot vastaanottokirjaan, joka näkyy kuviosta 1. Esimerkiksi, jos tuodaan laatikollinen sekalaista tavaraa, merkitään kirjaan tuotteen kohdalle *laatikko sekalaista tavaraa* ja kappalemääräksi *1*. Suuremmat tavarat merkitään tarkemmin, kuten *toimistopöytä* ja kappalemääräksi *1*. Tämän jälkeen lappuun pyydetään lahjoittajan allekirjoitus, minkä tarkoitus on poistaa Jupiterin vastuu, mikäli lahjoittaja on lahjoittanut jotakin vahingossa tai haluaisi lahjoittamansa tuotteen myöhemmin takaisin ja tuote onkin jo myyty.

TAVARAN VASTAANOTTO		TAVARAN VASTAANOTTO	
Vastaanotettu tavara lahjoitetaan Jupiter myymälään käyttöön. Mottagna varor doneras till Jupiters bruk.		Vastaanotettu tavara lahjoitetaan Jupiter myymälään käyttöön. Mottagna varor doneras till Jupiters bruk.	
Tuote	Kpl	Tuote	Kpl
Päiväys		Päiväys	
Luovuttajan nimi		Luovuttajan nimi	
Allekirjoitus		Allekirjoitus	

Kuvio 1. Vastaanottokirja.

Kun tavara on otettu vastaan, se luonnollisesti hinnoitellaan. Kun työntekijä on perehtynyt Jupiterin hintatasoon, voi hän hinnoitella tuotteet itse, mutta alussa neuvoa kannattaa kysyä kokeneemmilta työntekijöiltä. Ehdottoman kiellettyä on hinnoitella tuote ja ostaa se sitten itse sillä hinnalla. Hinnoittelussa pyritään tasahinnoitteluun, eli hinnaksi laitetaan esimerkiksi 70 euroa, ei 69,99. Tuote hinnoitellaan kuitenkin mieluummin esimerkiksi 95 euron hintaiseksi kuin 100 euron hintaiseksi, eli pyritään välttämään siirtymistä uusille sataluvuille, mikäli se ei vaikuta merkittävästi hintaan. Jupiterilla on 10 %:n henkilökunta- ja opiskelijaalennus /6/ .

Huonekalujen hinnoitteluun osallistuu aina kaksi henkilöä. Myymäläpäällikön ja työvalmentajien lisäksi hinnoittelua voivat suorittaa Jupiterissa pitkäaikaisesti

myyjänä toimineet henkilöt. Huonekalujen hintoja varten on oma arkistolaatikko, jossa on valmiit hintalaput tuoteryhmittäin ja koodeittain, kuten kuviosta 2. voidaan nähdä. Samoja hintalappuja käytetään moneen kertaan. Näin huonekalujen hinnoittelu on helpompaa, nopeampaa, yhtenäisempää ja ekologisempaa.

Kuvio 2. Huonekalujen hintalappuarkisto.

Vastaavanlainen hintalappuarkisto on myös elektroniikkatuotteille. Jupiterin Ekocenter-puoli hinnoittelee elektroniikkatuotteet valmiiksi ja hinta näkyy tuotteen mukana olevassa huoltoraportissa tuotteen tullessa myymälään. Raporttiin kirjattu hinta etsitään laatikostosta ja laitetaan normaalisti paikoilleen. Ekocenter määrittelee hinnan, mutta sitä voidaan muuttaa myymälässä suuntaan tai toiseen esimerkiksi kysynnän mukaan. Tällainen muuttaminen on tosin harvinaista.

Pienemmät esineet hinnoitellaan normaalisti hinnoittelukoneella (ks. kuvio 3.). Myös pienemmille tavaroille on omat koodit, jotka löytyvät hinnoittelukoneen vieressä olevasta listasta. Koneeseen asetetaan päivämäärä, hinta sekä tuotteen koodi. Koodin ja hinnoittelupäivämäärän avulla voidaan tilastoida tiettyjen tavararyhmien myynnin määrää. Kirjoja ei hinnoitella koneella vaan niiden hinta kirjoitetaan lyijykynällä kirjan ensimmäiselle sivulle.

Kuvio 3. Hinnoittelukone.

Toisinaan lahjoitettavaksi tarjotaan suurta tavaraerää, esimerkiksi yritysten ja kuolinpesien toimesta. Tällöin asiakas ohjataan myymäläpäällikön tai myymälänhoitajan puheille. Jos tavaraa tarjotaan puhelimen kautta noudettavaksi, eikä asiakas ole varma, onko tuote tarpeeksi hyvässä kunnossa, hänelle kerrotaan, että autonkuljettajat tarkistavat tavarat paikan päällä. Toisinaan tavaraa tuodaan yön aikana tai illalla sulkemisajan jälkeen myymälän pihaan tai oven eteen, mikä on epätoivottavaa. Esimerkiksi yöllisen sateen vuoksi ulos jätetty tavara, kuten kirjat tai vaatteet, ovat nimittäin aamuun mennessä saattaneet mennä myyntikelvottomiksi, vaikka olisivat jätettäessä olleet hyvässä kunnossa. Toki tavara voi olla alkuaankin ollut huonokuntoista, eli sellaista, joka ei kelpaa myytäväksi. Molemmissa tapauksissa huonokuntoisten tavaroiden hävitys ja Stormossenille toimittaminen jää Jupiterin huoleksi. Yöllä ilmaantuneisiin myyntikuntoisiin tavaroihin suhtaudutaan kuten normaalisti tuotuihin. Ensiksi tosin odotetaan pari vuorokautta, mikäli tavarat näyttävät siltä, että joku voisi kaivata niitä. Joku on saattanut jättää tavaraa vahingossa oven eteen, eikä ole tarkoittanut sitä lahjoitettavaksi. Etenkin polkupyörien kohdalla tällaisia vahinkoja voi tapahtua.

4 TUOTERYHMIÄ JA NIISSÄ ESIINTYVIÄ VIKOJA

Tässä kappaleessa käsitellään lahjoitettavien tuotteiden vikoja ja niiden vaikutusta vastaanottopäätökseen. Jupiter ottaa virallisesti vastaan vain ehjää, puhdasta ja siistiä tavaraa /3/. Poikkeuksiakin voidaan kuitenkin tehdä, mikäli viat ovat vähäisiä, helposti korjattavissa tai tuote on arvokas. Mitä suurempi antiikkiarvo tuotteella on, eli jos tuote on yli 50 vuotta vanha, sitä vähemmän mahdolliset kulumat tai viat haittaavat vastaanottoa. Vialliset, mutta arvokkaat tai muuten erityislaatuiset tuotteet voidaan joko kunnostaa Jupiterin omalla pajalla tai laittaa kunnostamattomana myyntiin ja myydä sellaisenaan asiakkaalle. Tällaisten tuotteiden hintalapun yhteydessä lukee *projekti*.

Tuotteet on lajiteltu ryhmittäin ja niiden alaryhminä on esitelty tuotteissa mahdollisesti esiintyvät viat. Vikojen korjaus- ja huoltotoimenpiteet on useimmiten myös kerrottu. Huoltotoimenpiteiden tarkemmat menetelmät ja kuvaukset löytyvät kappaleesta 5. Yleisiä huoltotoimenpiteitä ei ole tässä kappaleessa erikseen mainittu, koska ne suoritetaan jokaiselle tuotteelle. Nekin esitellään kuitenkin kappaleesta 5.

4.1 Huonekalut

Huonekalut ovat kallein yksittäinen tuoteryhmä, jota Jupiterissa myydään. Tässä kappaleessa käsitellään huonekaluissa esiintyviä vikoja, sekä ehdotetaan niihin huoltotoimenpiteitä.

Tietyt huonekalut ovat kysytyjä ja menevät hyvin kaupaksi. Tällaisia tavaroita ovat esimerkiksi pinnatuolit, jotka kannattaakin yleensä ottaa vastaan, vaikka ne olisivat hieman huonommassa kunnossa tai vaikka puupinnassa olisi joitakin vaurioita. Kuitenkin jos tuoli on kovin huera ja vaatisi paljon liimaamista, sitä ei ole hyvä ottaa vastaan.

Hyväkuntoiset sängyt menevät myös melko hyvin kaupaksi, joten niitä voidaan ottaa vastaan, jos myymälässä tai varastossa on tilaa. Vastaanotettavissa sängyissä ei kuitenkaan saisi olla lastulevy- tai vaneripohjaa, koska ne eivät ainakaan tällä

hetkellä käy kaupaksi. Myöskään 70-luvun ruskeat kirjakaapit eivät käy kaupaksi eikä niitä oteta vastaan.

4.1.1 Puupinnan vauriot

Jos huonekalun lakka-, maali- tai petsauspinnassa on vähäisiä, esimerkiksi pistemäisiä vaurioita (ks. kuvio 4), se ei estä tuotteen vastaanottoa. Tuote voidaan ottaa vastaan ja myydä sellaisenaan.

Kuvio 4. Maalipinta vähäisesti vaurioitunut.

Mikäli vauriot tai viat ovat huomattavia, esimerkiksi pinnallisia lovia tai naarmuja, niin vain erityislaatuiset ja arvokkaimmat tuotteet voidaan ottaa vastaan. Silloin tuote joko myydään sellaisenaan projektituotteena, kuten kuvion 5 antiikkinen työpöytä, tai pinta uusitaan puupuolella (ks. Kappale 5.6) ja tuote myydään kunnostettuna. Halvempien tavaroiden kohdalla tämä ei ole kannattavaa.

Kuvio 5. Projekti-tuotteena myytävä vioittunut 20-luvun kirjoituspöytä.

Tuotteen materiaalilla on suuri merkitys, kun harkitaan otetaanko vaurioitunut tuote vastaan. Esimerkiksi jos huonekalun pintamateriaali on puuta, pintaa on helppo korjata. Näin ollen puupintaiset tuotteet voidaan ottaa helpommin vastaan, kuin esimerkiksi lastulevyypintaiset, joiden pinta ei ole niin helposti työstettävissä. Toisinaan lastulevytuotteetkin voidaan kuitenkin ottaa vastaan, mikäli hajonnut lastulevyosa on tallella. Tällöin osa voidaan liimata (ks. kappale 5.3). Rikkinäisen lastulevytavaran vastaanottaminen ei ole kuitenkaan pääsääntöisesti kannattavaa.

4.1.2 Verhoilun viat

Huonekalujen verhoileminen on kallista, joten tavaroita, joissa verhoilu on hajalla tai muuten vaurioitunut, ei normaalisti oteta vastaan. Poikkeuksia voidaan kuitenkin tehdä, mikäli on kyse huomaamattomasta vauriosta tai arvokkaasta tuotteesta, esimerkiksi sellaisesta, josta voisi saada ainakin 150 euroa. Tosin jos tuolin istuinosana on irrotettava, tuotteen ei tarvitse olla niin arvokas, koska sen verhoileminen on helpompaa ja materiaalia ja työtä tarvitaan vähemmän. Tässä tapauksessa voidaan antaa ohjeeksi, että noin 30 euron tuotteet kannattaa korjata. Uusi verhoilu voidaan tehdä Jupiterin tekstiilipuolella (ks. kappale 5.5), jolloin tuotteen tullessa myyntiin sen hinta on korkeahko. Tuote voidaan myydä myös rikkinäisenä, jolloin tuotteeseen laitetaan lappu *projekti* ja tuotteen hintakin on sen mukainen, eli alhainen.

Pinnatuolit ja satulavyötuolit kannattaa ottaa vastaan, vaikka niiden verhoilu olisikin vioittunut. Etenkin tuolit, joissa on irrotettava istuinosana, ovat hyvää harjoittelumateriaalia kädentaitopuolelle.

Mikäli kierrejouset ovat tulleet kankaan läpi tai niissä on muuten vikaa, niin tuotetta ei ainakaan keväällä 2015 voida ottaa vastaan, koska jousituksia ei juuri nyt ole mahdollista tehdä Jupiterilla. Arvokkaimman näköisissä tuotteissa kannattaa kuitenkin kysyä kädentaito-osastolta arviota, mitä tuotteelle kannattaisi tehdä.

Jos verhoilu on irronnut, ja sen saa kiinnitettyä paikoilleen ilman verhoilun uusimista, tuote voidaan ottaa vastaan. Jos verhoilu on likaantunut, se voidaan

pestä (ks. kappale 5.2). Tosin aina likaa ei saada pois, ja peseminen voi tulla kalliiksi, minkä vuoksi vain arvokkaimmat likaantuneet tuotteet kannattaa ottaa vastaan. Nukkaantunut verhoilu ei ole ongelma, sillä nukka voidaan poistaa nukanpoistokoneella (ks. kappale 5.4). Tosin poistaminen on hidasta ja vie paljon aikaa, etenkin jos nukkaa on paljon. Tämän takia alle 30 euron tuotteita ei kannata ottaa vastaan.

4.1.3 Vialliset tai puuttuvat osat

Mikäli sohvan tai sängyn jalat ovat vahingoittuneet tai niitä puuttuu, tavara voidaan ottaa vastaan, jos jalat ovat vaihdettavissa eli irrotettavissa, esimerkiksi kierrekiinnityksen ansiosta. Vaurioituneet tai vialliset tuolit voivat olla ongelmallisia, joten ne kannattaa tarkastaa hyvin. Esimerkiksi liimaukset voivat olla pettäneet, ja tavanomaisimmissa tuoleissa uudelleen liimaaminen ei kata kustannuksia, eikä tuotetta sen vuoksi ole järkevää tai kannattavaa ottaa vastaan. Jos kuitenkin esimerkiksi sohvan tai tuolin puujalka on hajonnut ja osat ovat tallella, tuote voidaan ottaa vastaan ja liimata puuosat yhteen (ks. kappale 5.3). Eli jos liimauksen tekeminen vaatii vain kohtuullisesti työtä, tuote voidaan ottaa vastaan ja liimata, mutta mikäli esimerkiksi tuoli ei kestä istumista, eli on kovin hutera, sitä ei oteta vastaan.

Jos kaapin ovi on vahingoittunut ja oven voi saada helposti pois, se voidaan ottaa vastaan. Vahingoittunut ovi voidaan poistaa ja kaapista tehdään näin hyllykkö. Mikäli kaapin lasiovi on hajonnut, se voidaan korvata peilillä, jos se sopii siihen esteettisesti.

Jos kaapin tai hyllykön hyllytasot ovat vaurioituneet, se voidaan ottaa vastaan. Hylly voidaan joko poistaa kokonaan tai korjata, riippuen siitä, miten arvokas tuote on kyseessä tai minkä verran puuttuva hylly haittaisi käyttöä tai olisi esteettisesti häiritsevää.

Lipasto tai laatikosto, josta puuttuu yksi tai useampi laatikko, voidaan ottaa vastaan, jos tuote on arvokas tai laatikostosta voi tehdä näyttävän näköisen hyllykön.

4.1.4 Lastulevyssä olevat vauriot

Mikäli lastulevystä on lohjennut pala ja se on tallessa, se voidaan liimata ja tuote voidaan laittaa myyntiin (ks. kuvio 6). Hajonneita lastulevytuotteita ei kuitenkaan mielellään oteta vastaan, koska ne ovat hankalasti korjattavia, halpoja sekä helposti hajoavia. Usein myös ruuvien reiät voivat olla kuluneet. Sellaisiakaan tuotteita ei mielellään oteta vastaan.

Kuvio 6. TV-taso, jossa hajonnut lastulevyn pala liimattu.

4.1.5 Metallissa olevat vauriot

Mikäli huonekalun metalliosa on vain vääntynyt ja se olisi mahdollista saada taivutettua alkuperäiseen muotoonsa, eikä se vaikuta ratkaisevasti tuotteen kestävyYTEEN, tuote voidaan ottaa vastaan ja laittaa myyntiin. Jos tuote sen sijaan tarvitsee hitsausta, eli metalliosa puuttuu tai on irronnut, tuotetta ei voida ottaa vastaan, vaikka osa olisi tallessakin. Jos tuote on kuitenkin kokonaan metallia, se voidaan ottaa vastaan. Tällöin se menee Ekocenterille metallin kierrätykseen.

4.2 Taide-esineet

Tässä kappaleessa käsitellään taide-esineissä esiintyviä vikoja ja niiden vaikutusta tavaran vastaanottamiseen. Taide-esineiksi on tässä luokiteltu taulut, kirjat, multimediatuotteet, koriste-esineet, astiat, kellot ja keramiikka.

Kirjojen, taulujen, koriste-esineiden ja multimedian kohdalla on tärkeää muistaa, että tuotteet eivät saa sisältää alkoholiin, uskontoon tai pornografiaan liittyvää materiaalia. Luonnollisesti mediatuotteet eivät saa olla piraattikopioita eivätkä väärennöksiä.

4.2.1 Lohkeamat, säröt ja haalistumat

Mikäli elintarvikekäyttöön tulevassa lautasessa tai keramiikassa on pienikin lohkeama tai särö (ks. kuvio 7), tuotetta ei oteta vastaan. Jos kyseessä on koriste-esine, voidaan arvokkaiden tai näyttävien esineiden kohdalla tehdä poikkeus lohkeaman, särön tai haalistuman ollessa vähäinen, etenkin jos vaurio on ulkopohjassa. Astioissa olevat suuret hankausjäljet tai pinttynyt lika estävät astian vastaanottamisen (ks. kuvio 7).

Kuvio 7. Kuppiin tullut lohkeama (vasemmalla) ja kupissa hankausjälkiä (oikealla).

LP-levyjä ei oteta vastaan, jos levyssä on vähäinenkin naarmu. CD/DVD-levyissä vasta syvemvät naarmut estävät vastaanottamisen. Kasetit ja VHS-videot ovat tällä hetkellä niin arvottomia, että niiden pitää olla silmämääräisesti tarkastettuna

hyvässä kunnossa, että ne otetaan vastaan. Ilman koteloa olevia mediatuotteita ei oteta vastaan ja myydä.

4.2.2 Taulujen, peilien ja kellojen viat

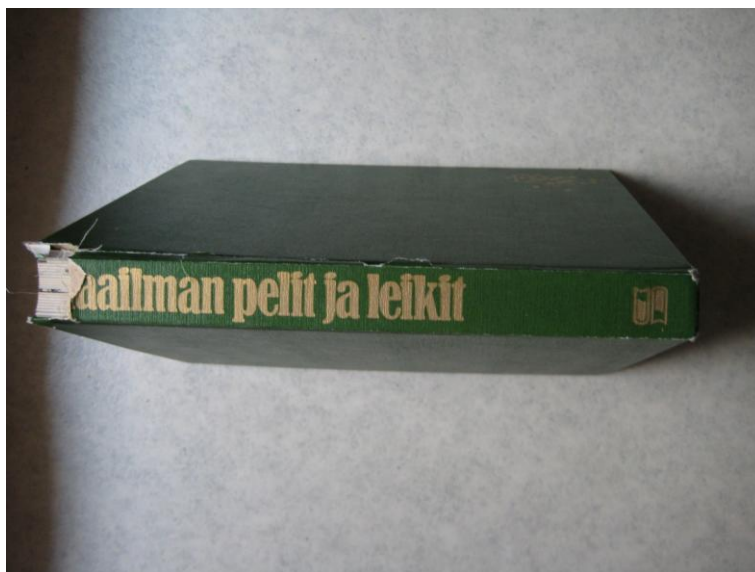
Taulut voidaan ottaa vastaan, mikäli taulun kehys on hyvässä kunnossa ja kunnollinen. Esimerkiksi kehyksen rakenteellisia vaurioita, kuten lohkeamia, ei kunnosteta, mutta teippaukset ja liimaukset voidaan uusida, tosin taulujen hinnat ovat sitten halvempia. Taulujen hinnoittelussa ja myymisessä on huomioitava se, että tekijän nimellä myytäessä alle 50 vuotta vanhoista tauluista joudutaan maksamaan tekijänoikeusmaksuja. /20/

Jos kehys on hajonnut, taulu voidaan myydä ilman kehystä tai toiseen kehykseen vaihdettuna. Mikäli taulu tai peili on hajonnut, kehys voidaan myydä yksistään. Hajonnut lasi tai maalaus voidaan korvata peilillä ja myydä entinen taulu peilinä. Kesällä 2015 alkavassa hankkeessa *Tuunaamo – kiinni työhön* (ks. kappale 2.2) voidaan todennäköisesti tulla käyttämään myös huonompikuntoisempia kehyksiä. Tällöin myös huonommassa kunnossa olevia kehyksiä voidaan ottaa vastaan.

Tavallisia moderneja seinäkelloja ei oteta vastaan, jos ne ovat rikki. Antiikkisempia tai arvokkaampia kelloja (esimerkiksi kaappikelloja) voidaan sen sijaan ottaa myyntiin, vaikka ne eivät olisi täysin ehjiä.

4.2.3 Kirjojen vauriot

Nykyään kirjat eivät mene kovin hyvin tai kalliilla hinnalla kaupaksi, joten tavanomaisia rikkinäisiä tai puutteellisia kirjoja ei oteta vastaan. Pääosin vain nykyaikaista kirjallisuutta otetaan vastaan, sillä se on kysytyintä. Hieman vaurioituneet kirjat voidaankin laittaa myymisen sijaan ilmaiseksi jaettaviksi. Kirjoja ei korjailta, joten häiritsevästi hajonneita kirjoja ei laiteta myyntiin eikä siten mielellään oteta vastaan, kuten jos kirjan selkämys on hajonnut (ks. kuvio 8).

Kuvio 8. Kirja, jota ei myydä, koska selkämys on hajonnut.

Kirjojen puuttuvia ja repeytyneitä sivuja on toisinaan vaikea huomata. Jos sivun puuttuminen kuitenkin huomataan, mutta puuttuva sivu on lukemisen kannalta merkityksetön, kuten kirjan alkulehti, vain silloin vaurioitunut kirja voidaan ottaa vastaan. Valittujen Palojen kirjavalioita, tietosanakirjoja, sanakirjoja tai oppikirjoja ei tulisi ottaa vastaan, sillä niiden myynti on vähäistä. Jos lahjoitettava kirja on homehtunut, sitä ei oteta vastaan.

Jos lahjoitettava kirja on ennen sotia julkaistu ja sen välistä löytyy julkaisuaikakauden postikortteja tai muita papereita, ne jätetään paikoilleen kirjan väliin ja kirja myydään sellaisenaan. Uudempien kirjojen kohdalla kirjaan tai sen tekijään liittyvät paperit, esimerkiksi lehtileikkeet, jätetään kirjan väliin. Muussa tapauksessa kirjan välistä löytyvät paperit otetaan pois. Muutenkin kirjasta poistetaan tai peitetään kaikki tieto, joka viittaa lahjoittajaan, paitsi exlibris-merkit.

4.3 Harrastusvälineet, lelut ja lastentarvikkeet

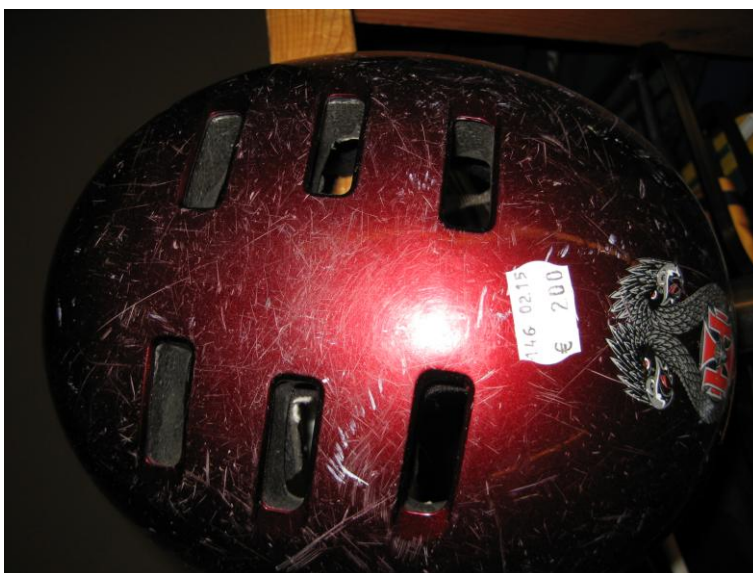
Tässä kappaleessa käsitellään harrastusvälineitä, leluja ja lastentarvikkeita. Tähän ryhmään kuuluvien tavaroiden kohdalla täytyy olla erittäin tarkka siitä, että mahdolliset vauriot eivät aiheuta turvallisuusriskiä etenkin lapsille. Turvallisuusvälineissä ei saa olla vähäisintäkään jälkeä esimerkiksi iskusta tai

heikentyneestä suojaavuudesta. Tulevaisuudessa kypäriä ja lasten turvaistuimia ei ole tarkoitus ottaa kunnosta riippumatta vastaan lainkaan.

Musiikkisoittimia ei tuoda kovin usein lahjoitettaviksi. Jos niitä kuitenkin tuodaan, ne voidaan ottaa vastaan, vaikka niistä esimerkiksi puuttuisi kieliä. Kielet voidaan vaihtaa tai myydä soitin ilman kieliä.

4.3.1 Urheiluvälineet

Urheiluvälineistä etenkin käytettyjä kypäriä ei mielellään oteta vastaan. Kypärän pitäisi siis olla uusi tai uudenveroinen, eli naarmuton ja kolhuton (ks. kuvio 9), jotta sen voisi ottaa vastaan. Mikäli polkupyöriä tuodaan lahjoitettaviksi, ne otetaan vastaan ja viedään Ekocenterille.

Kuvio 9. Kypäriä, joka on naarmuuntunut eikä oteta vastaan.

Vain uudehkoja suksia, lumilautoja ja luistimia otetaan vastaan. Monojen puuttuminen ei haittaa, mutta muuten siteiden ja muiden osien on oltava paikallaan. Luistimista vain hyväkuntoisimmat ja arvokkaimmat otetaan vastaan, jos esimerkiksi nauha puuttuu tai on poikki. Rullaluistimet voidaan ottaa vastaan, vaikka jarrupalat olisivat kuluneet loppuun.

Kuntoiluvälineitä voidaan ottaa vastaan. Toisinaan on kuitenkin vaikea tietää, kuinka niitä käytetään. Näin ollen voi olla myös hankala huomata, ovatko ne puutteellisia tai epäkunnossa.

4.3.2 Peleistä puuttuu tai on hajalla osia

Pelien kohdalla osien puuttumista voi olla vaikea huomata, joten niiden vastaanottamisessa menetellään oman harkinnan mukaan. Jos osat silmämääräisesti katsottuna tai asiakkaan kertoman mukaan näyttäisivät olevan tallella, peli voidaan ottaa vastaan. Jos puuttuvat osat ovat yleisiä ja näin ollen helposti korvattavissa (esimerkiksi noppa), tuote voidaan ottaa vastaan.

Palapelit on tarkoitus tulevaisuudessa antaa ilmaiseksi pois, mikäli palojen määrästä ei ole varmuutta. Tällä hetkellä palapelit myydään riippumatta siitä, ovatko kaikki palat tallessa vai ei, lukuunottamatta sellaisia tapauksia, joista heti huomataan suuren osan paloista puuttuvan. Palapelit voidaan testikoota valmennuksen osana muissa toiminnoissa.

4.3.3 Lelut ja lastentarvikkeet

Lelut tekevät hyvin kauppansa, joten niitä otetaan mielellään vastaan. Lelujen on kuitenkin oltava sellaisessa kunnossa, että niistä ei voi saada vaurioita. Osien puuttuminen ei yleensä haittaa, jos leluja pystyy silti käyttämään. Tämä näkyy kuitenkin tuotteen hinnassa.

Kuten edellämainittujen kypärien kohdalla myöskään lastenistuimissa ei saa olla merkkejä kolhuista eikä naarmuista. Molemmat tuotteet ovat turvallisuusvälineitä, ja Jupiter on vastuussa myymistään tavaroista, joten ne eivät saa aiheuttaa turvallisuusriskiä vähäistenkään tuotevaurioiden takia. Samasta syystä pinnasänkyjäkään ei oteta vastaan, jos niistä puuttuu pinna ja se on hankalasti korjattavissa. Mikäli lastenrattaissa jarrut eivät toimi, niitä ei oteta vastaan.

4.4 Vaatteet, asusteet, matot sekä muut tekstiilit

Vaatteita ja tekstiilejä lahjoitetaan Jupiterille vähän suhteessa vastaaviin myymälöihin. Jos vaatteet ovat päällisin puolin kunnossa, ne otetaan vastaan ja viedään kädentaitopuolelle, jossa päätetään mitä vaatteille tehdään. Myyntiin tulevat vaatteet esimerkiksi pestään ja silitetään. Vanhoja vaatteita, esimerkiksi kuolinpesien vaatteita, ei yleensä oteta vastaan. Jupiter ei ota vastaan myöskään alusasuja, uimapukuja eikä vuodevaatteita, elleivät ne ole käyttämättömiä ja alkuperäisessä paketissaan. Ehjiä kenkiä voidaan ottaa vastaan, mutta ne on puhdistettava ennen myyntiin laittoa. Kaikenlaiset kankaat ja langat sekä askartelutarvikkeet voidaan ottaa vastaan, mikäli niitä voidaan käyttää kädentaidot-yksikössä.

Jupiterilla ei ole juuri nyt mahdollisuutta pestä mattoja, joten vastaanotettavien mattojen tulisi olla sellaisessa kunnossa, että ne voidaan laittaa myyntiin pelkän tamppauksen tai imuroinnin jälkeen. Pienehköt huomaamattomat likajäljet matossa eivät estä vastaanottoa. Jos maton kumipohja on murentunut tai muuten kovin vaurioitunut sitä ei oteta vastaan. Mikäli matto on hieman rispaantunut tai muuten vastaavasti hajonnut, etenkin jos kyseessä on räsymatto, se ei haittaa. Vaurio näkyy kuitenkin hinnassa.

Jupiterin kierrätysmyymälässä on mattopesula Mattokeisarin vastaanottopiste. Mikäli asiakas tuo vastaanottoon pesuun meneviä mattoja, noudatetaan perehdytyskansiossa (ks. kappale 2) annettuja ohjeita. Ohjeet löytyvät liitteestä 3.

5 TUOTEHUOLTOTOIMENPITEITÄ

Tässä kappaleessa käydään läpi, kuinka mahdollisesti vioittuneita ja likaantuneita tuotteita huolletaan, jotta niistä saataisiin myyntikelpoisia. Mukana on myös kuvia ennen ja jälkeen tuotehuollon. Yleiset huoltotoimenpiteet, vesi-imurointi, nukanpoisto sekä osien vaihto ja liimaaminen tehdään vastaanotossa. Muut korjaukset tehdään joko kädentaidot-yksikössä tai puupuolella.

5.1 Yleistä tuotehuoltoa

Tuotteiden pitää olla siistejä ja puhtaita mennessään myyntiin, joten tuotteen yleisilmettä siistitään aina tarpeen vaatiessa. Kovat osat pyyhitään kostealla rätillä, ja kangas, nahka ja tekstiiliosien taitokset tai välit puhdistetaan paineilmalla tai imurilla. Myyntiin menevät astiat pestään astianpesukoneessa ja vaatteet sekä pehmolelut pesukoneessa.

Mikäli lakatussa tai kiiltävässä pinnassa on teipin jälkiä tai muuta ulkonevaa likaa, ne raavitaan pois raapimella. Löystyneet ruuvit kiristetään tai tyhjää pyöriessä vaihdetaan suurempiin, jos mahdollista. Kaapin tai hyllyn laatikoiden ollessa nihkeästi liikkuvia niiden uriin hangataan kynttilää parantamaan liikkuvuutta.

5.2 Kankaiden vesi-imurilla pesu

Esimerkiksi sohvien kangasosat vaativat toisinaan pesua. Ensin kangas kastellaan suihkupullolla ja likaisiin kohtiin hangataan tarpeen vaatiessa sappisaippuaa. Tämän jälkeen vesi-imurilla pestään likaiset kohdat, minkä jälkeen kangasta hangataan harjalla. Lopuksi vesi-imurilla imetään likainen vesi pois. Operaatio voidaan joutua toistamaan useamman kerran puhtaan lopputuloksen saamiseksi. Lopputuloksen näkee vasta tuotteen kuivuttua (seuraavana päivänä). Vesi-imuri näkyy kuviossa 10. Kuvioista 11. voidaan nähdä imurin vaikutus.

Kuvio 10. Vesi-imuri.

Kuvio 11. Tuote ennen vesi-imurilla puhdistusta (vasemmalla) ja puhdistuksen jälkeen (oikealla).

5.3 Osien vaihto ja liimaaminen

Jos jostain tuotteesta on osa, esimerkiksi jalka, mennyt rikki, jalka voidaan joko vaihtaa tai yrittää korjata esimerkiksi liimaamalla (Kuvio 12). Näin menetellään kuitenkin vain silloin, kun tuote on arvokas tai helppo liimata.

Kuvio 12. Hajonnut liimattu sohvajalka puristuksessa ja kuivumassa.

5.4 Nukanpoisto

Nukan poistamiseksi Jupiterilla on kaksi laitetta, toinen isompi ja toinen pienempi. Laitetta (ks. kuvio 13) kannattaa liikuttaa hitaasti, ja antaa laitteen puhdistaa rauhassa kaiken nukan pois, jotta tulisi siistiä jälkeä. Isojen alueiden poistaminen on hidasta, ja laitteen säiliö täyttyy hyvin nopeasti, mikäli nukkaa on vähänkin enemmän. Tällöin säiliötä joutuu tyhjentämään usein, mikä vie työaikaa, joten roskakori kannattaa tuoda puhdistettavan tuotteen viereen nukanpoiston ajaksi.

Kuvio 13. Nukanpoistolaite.

5.5 Verhoilu

Verhoilussa vialliset materiaalit poistetaan kokonaan. Usein materiaalit joudutaan purkamaan puurunkoon asti, ja joskus myös puuosia täytyy kunnostaa. Tuotteen pehmusteet, esimerkiksi vaahtomuovit ja vanut vaihdetaan uusiin, paitsi jos pehmusteet ovat hyvät. Tämän jälkeen tuotteeseen valitaan uusi kangas, joka kiinnitetään yleensä nitomalla, harvoin naulaamalla.

5.6 Maalaaminen ja lakkaaminen sekä pinnan hiominen

Maalausta tai lakkausta kaipaava tuote käsitellään yleensä puupuolella. Joskus käsittely voidaan tehdä myös kädentaidot-yksikössä. Tarvittaessa vanha maalipinta ensin hiotaan tai raavitaan pois, jonka jälkeen uusi maalipinta maalataan tai lakataan.

6 TUOTEHUOLLON KUSTANNUKSIA JA VUODEN 2014 MYYNTITILASTOJA

Tässä kappaleessa perehdytään tuotehuollon kustannuksiin ja vastaanoton myyntimääriin, joita havainnollistetaan kahdella taulukolla. Ensimmäisestä taulukosta käy ilmi, kuinka paljon tietty huoltotoimenpide tulee Jupiterille kustantamaan, ja näin lisää tuotteen myyntihintaa. Toiseen taulukkoon on koottu vuonna 2014 myytyjä tuotteita ja niiden keskimääräiset arvonlisäverolliset myyntihinnat. Hinta-arviot koskevat asiakastyönä tehtäviä tuotteita ja ovat suuntaa antavia.

6.1 Kangastöihin kuluva aika ja kustannusarviot

Taulukossa 1. näkyy paljonko tiettyjen kangastuotteiden nukanpoisto, vesimurointi ja verhoilu tulevat viemään aikaa. Näistä töistä nukanpoisto ja vesimurointi tehdään vastaanoton puolella ja verhoilu kädentaitoyksikössä. Kädentaidoissa ja vastaanotossa tehtävistä töistä veloitetaan 15 euroa tunnilta.

Taulukossa esitellään materiaalin määrä, nukanpoistoon kulunut aika, vesimurointiin kulunut aika sekä verhoiluun kulunut aika. Työntekijöiltä kuluu 40 minuuttia aikaa nukan poistamiseen neliömetriltä. Vesi-imurilla puhdistamiseen työntekijöillä kuluu 20 minuuttia neliömetriltä. Verhoiluun kuluneet ajat ja materiaalinkulutusarviot on saatu kädentaitopuolelta. Verhoilumateriaalin hinta on 30–60 euroa neliömetriltä ja satulavyönauhan hinta kolme euroa neliömetriltä. Laskelmissa verhoilumateriaalin hintana on käytetty 60 euroa. Näistä tiedoista on laskettu, paljonko korjaustyö tulisi kustantamaan Jupiterille.

Taulukko 1. Kangastuotteiden huoltotoimenpiteiden kustannukset.

Tuote	Materiaalia (m ²)	Nukanpoisto	Vesi-Imurointi	Verhoilu	Nukanpoisto	Vesi-Imurointi	Verhoilu
		Kuluttaa aikaa (h:m)			Kustantaa (€)		
Sohva (+vuodemekanismi)	9	6:00	3:00	16:30	90 €	45 €	788 €
Laiskanlinna	4,5	3:00	1:30	20:00	45 €	23 €	570 €
Tv-tuoli	4,5	3:00	1:30	16:30	45 €	23 €	518 €
Pormestari-tuoli	3	2:00	1:00	13:30	30 €	15 €	383 €
Kilta-tuoli	2	1:20	0:40	10:00	20 €	10 €	270 €
Nojatuoli/K-tuoli	1,8	1:12	0:36	8:00	18 €	9 €	228 €
Rahi	1	0:40	0:20	3:30	10 €	5 €	113 €
Työtuoli	0,6	0:24	0:12	3:30	6 €	3 €	89 €
Tuoli (kankainen selkänoja + istuin)	1	0:40	0:20	1:30	10 €	5 €	83 €
Tuoli (satulavyö)	15	1:20	0:40	2:30	20 €	10 €	83 €
Tuoli (irrotettava istuin)	0,25	0:10	0:05	0:30	3 €	1 €	23 €

6.2 Vuoden 2014 myyntitilastoja

Taulukossa 2 näkyy paljonko Jupiter myi tiettyjä tuotteita vuonna 2014. Halvat, muutamalla eurolla myytävät tavararyhmät kävivät parhaiten kaupaksi, kuten vaatteet, astiat ja kirjat, joita jokaista myytiin muutama tuhat kappaletta. Arvokkaammista tuotteista tuoleja, sohvia, pöytiä ja hyllyjä myytiin hyvin, jokaista muutama sata kappaletta. Taulukko havainnollistaa Jupiterin hintatasoa sekä sitä, mitkä tavararyhmät myyvät ja minkäarvoistavaraa on kannattavaa ottaa vastaan.

Taulukko 2. Vuoden 2014 myyntimäärät ja keskimääräiset hinnat.

Nimike	Määrä	Keskiarvo hinta
Keinutuoli (2 erilaista)	6	124,17 €
Sohva	190	66,50 €
Sänky	139	50,02 €
Soittimet	9	41,67 €
Kaappi	119	39,21 €
Kirjoituspöytä/ATK-pöytä	112	35,77 €
Nojatuoli	138	31,59 €
Pöytä	377	29,40 €
Lipasto/laatikosto	103	27,22 €
Hylly	250	20,66 €
Patja	67	18,46 €
TV-taso	153	18,12 €
Tyyny	52	15,80 €
Tuoli	779	15,79 €
Matto	191	8,96 €
Peili	64	7,91 €
Kello (2 erilaista)	14	6,31 €
Taulu	237	5,83 €
Patakinnas tai -lappu	603	3,93 €
Kengät	465	3,16 €
Vaatteet	6 435	2,17 €
Laukut ja vyöt	632	1,97 €
Astia	5 370	1,28 €
Kirja	2 722	1,08 €
Lelut	1 667	1,07 €
Äänilevy/cd/dvd/vhs	2 170	0,97 €

7 POHDINTOJA

Tässä kappaleessa esitellään päätelmiä siitä, kuinka Jupiterin toimintaa voisi kehittää ja kierrätystä tehostaa.

Jupiter-kierrätysmyymälä pyrkii ylläpitämään korkeaa laatutasoa, joten huonompikuntoisia tavaroita ei voida ottaa vastaan, ettei myytävien tavaroiden laatu heikkenisi. Menetelmiä huonokuntoisen vastaanottotavaran kunnostamiseen olisi, mutta korkeat työvoimakustannukset ja työn verotus aiheuttavat sen, että korjaus ei ole kannattavaa, vaan tavara joutuu hävikkiin /16, 37/. Näin ollen vain arvokkaimmat tai hyvin pientä tuotehuoltoa vaativat tuotteet kunnostetaan, koska muuten kunnostuskustannukset nousevat myyntituloja korkeammiksi.

Ympäristöministeriön jätesuunnitelmassa esitellään seuraavanlainen suositus materiaalitehokkaan kulutuksen edistämiseksi:

”Kunnat kiinnittävät elinkeinopolitiikassaan enemmän huomiota korjauspalveluita tarjoaviin pienyrityksiin. Tämä merkitsee mm. edullisten toimitilojen tarjoamista sekä näiden palvelujen ekoimagoa ja työllistävyttä korostavaa julkisuutta.” /7, 15/

Kuntien tehtävänä olisi siis tukea kierrätystä. Jupiterin suhteen tämä ei kuitenkaan toteudu parhaimmalla mahdollisella tavalla. Jupiter toimii yksityisen vuokranantajan tiloissa, ei siis kunnan tarjoamissa edullisissa toimitiloissa. Kunnan olisikin hyvä mahdollisuuksien mukaan tarjota tiloja Jupiterin kaltaisille toimijoille, jotta kierrätystä saataisiin tehostettua.

Tuotehuoltoon liittyen ehdottaisin, että nukanpoistoa voitaisiin nopeuttaa käyttämällä nukanpoistokoneen sijaan partahöylää. Jos nukanpoisto sujuisi nopeammin, eli huoltokustannukset laskisivat, nukkaisia tuotteita voisi ottaa väljemmin kriteerein vastaan.

LÄHTEET

- /1/ Jupiter-säätiö. 2015. Perustamisvaiheista. Viitattu 25.3.2015.
<http://www.jupiter.fi/tietoa-jupiterista/tietosivut/perustamisvaiheista>
- /2/ Jupiter-säätiö. 2015. Säätiön säännöt. Viitattu 26.3.2015.
<http://www.jupiter.fi/tietoa-jupiterista/tietosivut/saation-saannot>
- /3/ Jupiter-säätiö. 2015. Kierrätysmyymälä. Viitattu 9.4.2015.
<http://www.jupiter.fi/portfolio/kierratysmyymala>
- /4/ Jupiter-säätiö. 2015. Työyksiköt. Viitattu 26.4.2015.
<http://www.jupiter.fi/tyoyksikot>
- /5/ Jupiter-säätiö. 2015. Kädentaidot. Viitattu 28.3.2015.
<http://www.jupiter.fi/portfolio/kadentaidot>
- /6/ Glader, T. 2015. Myymälänhoitaja. Jupiter-säätiö. Haastattelu 29.04.2015.
- /7/ Suomen ympäristö. 2008:32. Kohti kierrätysyhteiskuntaa: Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2016. Helsinki. Ympäristöministeriö. Viitattu 5.4.2015. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/38363>
- /8/ Jupiter-säätiö. 2015. Ekocenter. Viitattu 1.4.2015.
<http://www.jupiter.fi/portfolio/ekocenter>
- /9/ Tiede. 2002. Paljonko ihmisiä on elänyt maapallolla tähän mennessä? Viitattu 20.4.2015.
http://www.tiede.fi/artikkeli/kysy/paljonko_ihmisia_on_elanyt_maapallolla_tahan_menessa
- /10/ Energiaverkko. 2003. Energialähteet ennen ja nyt. Viitattu 7.5.2015.
http://elearn.ncp.fi/materiaali/kainulainens/energiaverkko/mista_energiaa/ennenja_nyt.htm
- /11/ Motiva Oy. 2014. Bensiini. Viitattu 3.4.2015.
http://www.motiva.fi/liikenne/henkiloautoilu/valitse_auto_viisaasti/energialahteet/bensiini
- /12/ Laskurini.fi. 2015. Kalorilaskuri. Viitattu 3.4.2015.
<http://www.laskurini.fi/terveys/kalorilaskuri>
- /13/ Kaleva. 2012. Happosateet selätetty riesa. Viitattu 24.4.2015.
<http://www.kaleva.fi/uutiset/kotimaa/happosateet-selatetty-riesa/600623>
- /14/ Kiertokapula. 2015. Jätemäärän vähentäminen. Viitattu 24.4.2015.
<http://www.kiertokapula.fi/jatehuolto/jatemaaran-vahentaminen/>

- /15/ Tilastokeskus. 2012. Kotitalouksien jätteiden kierrättäminen on lisääntynyt. Viitattu 6.4.2015.
http://www.stat.fi/til/ktutk/2012/ktutk_2012_2012-11-05_tie_001_fi.html
- /16/ Suomen Keräystuote Oy. 2015. Tuottajavastuu. Viitattu 13.4.2015
[http://www.suomenkeraystuote.fi/fi/tuottajayhteiso/tuottajavastuu-/](http://www.suomenkeraystuote.fi/fi/tuottajayhteiso/tuottajavastuu/)
- /17/ Helsingin Sanomat. 2014. Vaatteiden ja huonekalujen jätehuolto siirtyy ehkä myyjän vastuulle. Viitattu 29.4.2015.
<http://www.hs.fi/kotimaa/a1305875273775>
- /18/ Stormossen. 2015. Yrityskuvaus. Viitattu 9.4.2015.
<http://www.stormossen.fi/Yrityskuvaus>
- /19/ Stormossen. 2015. Jätteen hyötykäyttö. Viitattu 13.4.2015
http://www.stormossen.fi/Jatteen_hyotykyaytto
- /20/ Uusi Suomi. 2008. Tämä laki unohtui kohutussa taulukaupassa. Viitattu 29.4.2015. <http://www.uusisuomi.fi/kotimaa/26483-tama-laki-unohtui-kohutussa-taulukaupassa>

TIIVISTETTY VIKALISTA

Jupiter ei ota vastaan: elintarvikkeita, hajuvesiä, pesuaineita, hengellistä, alkoholiin liittyvää tai pornografista materiaalia eikä piraatti- tai laittomia kopioita. Menekki -> Lastulevy ja vaneri pohjaiset sängyt, 70 luvun ruskeat kirjakaapit.

Otetaan vastaan: ehjää ja puhdasta tavaraa; viallisia tuotteita, jos viat ovat vähäisiä, helposti korjattavissa tai tuote on arvokas. Mitä suurempi antiikkiarvo tuotteella on, eli jos tuote on yli 50 vuotta vanha, sitä vähemmän viat haittaavat. Pinnatuolit jos ei täysin huera.

Astiat/koriste-esineet: Elintarvikekäyttöön tulevissa ei saa olla kuin kuvituksessa vähäistä haalistumaa. Koriste-esineissä voidaan arvokkaiden tai näyttävien esineiden kohdalla tehdä poikkeus lohkeaman, särön tai haalistuman ollessa vähäinen, etenkin jos vaurio on ulkopohjassa.

Ekocenterille menee: kaikki johdolliset tavarat ja elektroniikkatuotteet, metallit, polkupyörät sekä ongelmajätteet.

Hyllyt: Hyllykön/kaapin puuttuvat/vaurioituneet hyllyt eivät haittaa vastaanottoa, jos ne pystytään helposti vaihtamaan tai puuttuminen ei haittaa tai olisi esteettisesti häiritsevää.

Lipasto tai laatikosto, josta puuttuu yksi tai useampi laatikko, voidaan ottaa vastaan, jos tuote on arvokas tai laatikostosta voi tehdä näyttävän näköisen hyllykön.

Kaapin ovi mennyt rikki: Otetaan vastaan, jos tuote on arvokas tai kaappi näyttää kelpoiselta ilman ovea. Kaapin ovi voidaan joko korjata tai vaihtaa tai otetaan kokonaan pois → hyllykkö. Lasioven hajonnut lasi voidaan vaihtaa peiliin.

Kellot: Rikkinäisiä tavallisia moderneja kelloja ei oteta vastaan, antiikkisempia (esim. kaappikelloja) otetaan vastaan.

Kieli puuttuu instrumentista: Soitin otetaan vastaan ja vastaava kieli vaihdetaan paikalle tai myydään sellaisenaan.

Kirjat: Pääosin vain nykyaikaista kirjallisuutta, korjaustöitä ei tehdä. Useimmiten hieman rikkinäiset kirjat laitetaan ilmaiseksi jaettaviin. Valittujen Palojen kirjavalioita, tietosanakirjoja, sanakirjoja tai oppikirjoja ei tulisi ottaa vastaan. Kirjoista poistetaan lahjoittajaan viittaava tieto.

Lelut: Eivät saa aiheuttaa vaaraa terveydelle. Jos osia puuttuu, lelu voidaan ottaa vastaan, jos jäljellejäävää osaa pystyy käyttämään ilman puuttuvaa osaa (esim. radio-ohjattava auto).

Matot: Vain pientä likaa → tamppauksen ja imuroinnin jälkeen myyntiin. Kumipohja ei saa olla kovin murentunut eikä rispaantunut tai muuten vastaavasti hajonnut.

Metallit: Jos metalliosa vääntynyt ja voi taivuttaa, otetaan vastaan. Jos lähes kokonaan metallia, tuote Ekocenterille (esimerkiksi kaikenkuntoiset polkupyörät).

Multimedia tuotteet: LP/CD/DVD/Kasetti → Kannet/kuoret on oltava, LP-levyissä ei saa olla naarmuja, CD-levyissä saa olla hieman.

Palapelit ja pelit: Jos selvästi puuttuu paloja palapelistä, sitä ei oteta vastaan. Tulevaisuudessa palapelit laitetaan ilmaiseksi jaettaviin, jos ei ole varmuutta palojen määrästä. Pelit voidaan ottaa vastaan, vaikka puuttuisi yleisiä osia (esim. nopat, pelikartiot), mutta jos puuttuvat osat ovat erikoisempia, peliä ei mielellään oteta vastaan.

Pinta vaurioitunut: Tuote otetaan vastaan, jos pienissä määrin vaurioitunut. Jos huomattavia vaurioita, vain arvokkaimmat vastaan (150 € arvoiset) Puupintaiset tuotteet löysemmin kriteerein vastaan kuin lastulevyiset.

Hajonneita lastulevytuotteita ei oteta mielellään vastaan. Jos tuote hajonnut, mutta osat tallella, se voidaan liimata, mikäli liimauksesta ei haittaa.

Puuttuva hajonnut jalka: Tuote voidaan ottaa vastaan, mikäli jalka on helposti liimattavissa tai vaihdettavissa (kuten ruuvikiinnityksellä) ja varaosia on.

Sukset, lumilaudat, luistimet: Vain uudehkoja otetaan, ja niissä saa olla pientä käytön estämätöntä vikaa. Monojen puuttuminen ei haittaa, mutta muuten siteiden ja muiden oleellisten osien on oltava paikallaan.

Taulujen/peilien kehykset: Jos kehys on hajonnut, taulu voidaan myydä ilman kehystä tai toiseen kehykseen vaihdettuna. Rakenteellisia vaurioita, kuten lohkeamia, ei kunnosteta, mutta teippaukset ja liimaukset voidaan uusita, tosin taulujen hinnat ovat sitten halvempia. Mikäli taulu tai peili on hajonnut, kehys voidaan myydä yksistään. Hajonnut lasi tai maalaus voidaan korvata peilillä ja myydä entinen taulu peilinä. Tulevaisuudessa voidaan todennäköisesti tulla käyttämään myös huonompikuntoisempia kehyksiä. Tällöin myös huonommassa kunnossa olevia kehyksiä voidaan ottaa vastaan.

Turvallisuusvälineet (esim. kypärät ja lastenistuimet): Ei saa olla vähäisintäkään jälkeä esimerkiksi iskusta tai heikentyneestä suojaavuudesta. Eli niiden tulee olla naarmuttomia ja kolhuttomia. Pinnasänkyjäkään ei tule ottaa vastaan, jos niistä puuttuu pinna ja se on hankalasti korjattavissa. Mikäli lastenrattaissa jarrut eivät toimi, niitä ei oteta vastaan. Tulevaisuudessa kypäriä ja lasten turvaistuimia ei ole tarkoitus ottaa kunnosta riippumatta vastaan lainkaan.

Vaatteet: Jos vaatteet päällisin puolin kunnossa → otetaan vastaan. Vanhoja tavallisia/arkisia vaatteita ei yleensä vastaan. Ei oteta vastaan myöskään alusasuja, uimapukuja eikä vuodevaatteita, elleivät ne ole käyttämättömiä ja alkuperäisessä

paketissaan. Ehjiä kenkiä voidaan ottaa vastaan, mutta ne on puhdistettava ennen myyntiin laittoa. Kaikenlaiset kankaat ja langat sekä askartelutarvikkeet voidaan ottaa vastaan, jos niitä voidaan käyttää kädentaidot-yksikössä.

Verhoilu hajalla: Pinnatuolit ja satulavyötuolit sekä irrotettavalla istuimella olevat → vastaan kunnosta riippumatta, Mikäli verhoilun vauriot ovat pieniä ja huomaamattomia voidaan ottaa vastaan, suuremmissa vaurioissa vain arvokkaimmat (150 € arvoiset). Nukkaantuneet ja hieman likaiset tuotteet voidaan ottaa vastaan, jos niistä saadaan yli 30 euroa. Paljon likaantuneista tuotteista vain arvokkaimmat vastaan (noin 150 € arvoiset).

Yllä olevasta poiketen Jupiter voi olla ottamatta tavaraa vastaa, jos kyseistä tavaraa on varastossa jo liikaa

JUPITERIN ALUEEN SUUNTAA ANTAVA KARTTA

Kuvassa:

1. Ekocenter (sähkö - ja elektroniikkalaitteiden vastaanotto)
2. Kierrätysmyymälä
3. Lahjoitustavaran vastaanotto
4. Kädentaidot-yksikkö
5. Puuyksikkö

(Lähde: OpenStreetMap. Viitattu 11.5.2015.
<http://www.openstreetmap.org/#map=18/63.10268/21.6>)

MATTOJEN VASTAANOTTO PESUUN (MATTOKEISARI)

Asiakas tuo maton myymälään.

- 1.) täytetään ”Mattokeisarin vastaanotto” –lomake. Asiakkaalle annetaan punainen lomake. Valkoinen niitataan A4-paperiin. Asiakkaalle kerrotaan, että ottaa punaisen lomakkeen mukaan kun tulee noutamaan mattoa.
- 2.) otetaan Mattokeisarin laatikosta punainen paperinauha, johon kirjoitetaan asiakkaan sukunimi Mattokeisarin kynällä (pesun kestävä väri). Paperi niitataan maton nurkkaukseen (plyysimattoon nurjalle puolelle).
- 3.) pesuun meneviä mattoja varten on myymälässä oma hyllykkönsä jonne matto vietään.
- 4.) soitetaan Mattokeisarille, että mattoja tullut pesuun. Merkitään A4:lle, että ”soitettu Mattokeisarille, pvm + oma nimi”.
- 5.) Mattokeisari noutaa maton myymälästä jolloin hänelle annetaan valkoinen lomake.
- 6.) Mattokeisari palauttaa maton pestynä sekä valkoisen paperin, johon on laitettu hinta.
- 7.) soitetaan asiakkaalle, että voi noutaa mattonsa. Merkitään A4:lle ”soitettu asiakkaalle, pvm + oma nimi”.
- 8.) asiakas noutaa maton , pyydetään häneltä punainen lomake jota vastaan matto luovutetaan. Lyödään kassaan Mattokeisarin ilmoittama hinta koodilla 414.

Huomioi, että Mattokeisarin kansiossa on lomakkeille omat välit: haetaan, valmiit, maksetut.

Maton pesusta ainut myönnettävä alennus on henkilökunnalle – 10 %. Alennus on merkittävä vastaanotto-lomakkeeseen jo ennen kuin lomake lähtee mattojen kanssa pesulaan. Esim. ”Henkilökunta -10%”

(Ote Jupiter-myymälän käsikirjasta)

KUVIA TUOTEHUOLLOSTA

